

ДОДАТОК ДО ДИПЛОМА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

DIPLOMA SUPPLEMENT Диплом серія ВК № 12345432

(без диплома не дійсний)

Київський національний
університет імені Тараса Шевченка.

Taras Shevchenko National
University of Kyiv
State.

Цей Додаток до диплома відповідає моделі, яка розроблена Європейською комісією, Радою Європи і ЮНЕСКО/СЕПЕС. Метою Додатка є надання достатньої об'єктивної інформації для поліпшення міжнародної «прозорості» і справедливого академічного та професійного визнання кваліфікацій (дипломів, ступенів, сертифікатів тощо). Додаток до диплома містить опис характеру, рівня, контексту, змісту і статусу навчання, яке було виконано та успішно завершено особою, зазначеною в оригіналі кваліфікаційного документа, до якого додається цей Додаток. Додаток не повинен містити жодних оцінювальних суджень, тверджень щодо еквівалентності чи пропозицій щодо визнання. Інформація має бути наведена в усіх восьми розділах. Якщо інформація не надається, слід зазначити причину її відсутності.

This Diploma Supplement follows the model developed by the European Commission, Council of Europe and UNESCO/CEPES. The purpose of the supplement is to provide sufficient independent data to improve the international 'transparency' and fair academic and professional recognition of qualifications (diplomas, degrees, certificates etc.). It is designed to provide a description of the nature, level, context, content and status of the studies that were pursued and successfully completed by the individual named on the original qualification to which this supplement is appended. It should be free from any value judgements, equivalence statements or suggestions about recognition. Information in all eight sections should be provided. Where information is not provided, an explanation should give the reason why.

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСОБУ, ЯКІЙ ВИДАНО ДИПЛОМ

INFORMATION IDENTIFYING THE HOLDER OF THE QUALIFICATION

1.1 Прізвище

Family name(s)

Петренко

Petrenko

1.3 Дата народження

Date of birth

23.12.1986

1.2 Ім'я та по батькові

Given name(s)

Петро Петрович

Petr Petrovich

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КВАЛІФІКАЦІЮ

INFORMATION IDENTIFYING THE QUALIFICATION

2.1 Назва кваліфікації і звання (якщо надається)

Name of qualification and (if applicable) title conferred (in original language)

Бакалавр біології

Bachelor of Biology

2.2 Основний напрям(и) підготовки за кваліфікацією

Main field(s) of study for the qualification

Природничі науки: Біологія (Біохімія)

Physical sciences: Biology (Biochemistry)

2.3 Найменування і статус навчального закладу, який присвоїв кваліфікацію

Name and status of awarding institution (in original language)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Державний. Акредитований Державною акредитаційною комісією України.

Taras Shevchenko National University of Kyiv State. Recognized by the State Accreditation Commission of Ukraine as a University

2.4 Найменування і статус навчального закладу, який здійснював навчання (якщо відмінні від пункту 2.3)

Name and status of institution (if different from 2.3) administering studies (in original language)

Дивись п. 2.3

Same as 2.3

2.5 Мова(и) навчання/екзаменів

Language(s) of instruction/examination

Українська

Ukrainian

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗДОБУТИЙ РІВЕНЬ КВАЛІФІКАЦІЇ

INFORMATION ON THE LEVEL OF THE QUALIFICATION

3.1 Рівень кваліфікації

Level of qualification

Бакалавр – базова вища освіта

Bachelor - First cycle of higher education

3.2 Офіційна тривалість програми

Official length of programme

4 роки за денною формою навчання (240 кредитів ЕКТС)

4 years in full-time mode (240 ECTS credits)

3.3 Вимоги до вступу

Access requirements(s)

Повна загальна середня освіта. За конкурсом

Complete general secondary education. On a competitive basis

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗМІСТ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ INFORMATION ON THE CONTENTS AND RESULTS GAINED

4.1 Форма навчання

Mode of study

Денна

Full time

4.2 Вимоги програми

Programme requirements

Студент повинен виконати програму підготовки згідно навчального плану, який включає:

- теоретичне навчання (217,5 кредитів ECTS) по дисциплінам у вигляді аудиторних занять (лекції, семінари, лабораторні і практичні заняття) і самостійної роботи, у тому числі: лабораторні роботи – 86,5 кредитів ECTS, практичні заняття – 14 кредитів ECTS. Обсяг теоретичного навчання який забезпечує отримання базової кваліфікації з біології складає 164 кредити ECTS. Блок навчальних дисциплін що забезпечує поглиблену підготовку (спеціалізацію) з біохімії складає 53,5 кредитів ECTS;
- виконання курсової роботи за спеціалізацією (1 кредит ECTS);
- проходження 2 навчальних практик з базової кваліфікації (6 тижнів, 6 кредитів ECTS) та 1 – за спеціалізацією (4 тижні, 4 кредити ECTS);
- проходження виробничої практики з біохімії (4 тижні, 4 кредити ECTS);
- підсумкову державну атестацію у формі комплексного державного іспиту (2,5 кредити ECTS) та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра (5 кредитів ECTS). Кредити студенту зараховуються у випадку успішного (критерії оцінювання наведені в п.4.4) складання письмових (усних) запитів або екзаменів з навчальної дисципліни, захисту курсової роботи, захисту звіту з практики, проходження державної атестації.

Learner must satisfy the programme requirements as prescribed in the Programme Specification, which includes:

- Theoretical study (217,5 credits ECTS) for subjects of classroom training (lectures, seminars, laboratories and practical studies) and independent work of students, including: laboratory work - 86,5 credits ECTS, practical studies - 14 credits ECTS. The volume of theoretical training which provides basic qualification training in biology is 164 credits ECTS. Block disciplines that provides advanced training (specialization) from the Biochemistry of 53,5 credits ECTS;
  - Fulfillment of academic year papers by specialization (1 credit ECTS);
  - Passing of the two basic training practice (6 weeks, 6 credits ECTS) and one specialised practical training (4 weeks, 4 credits ECTS);
  - Passing training of biochemistry at the enterprise (4 weeks, 4 credits ECTS);
  - Final state certification in the form of a comprehensive state exam (2,5 credits ECTS) and thesis (5 credits ECTS).
- Credits a student are appropriated in the case of the successful (see evaluation criteria in p.4.4) attestation of education course (written/oral tests or exam), positive evaluation of academic year papers, positive evaluation of report on the training/industrial practice, passing of state attestation.

Набуті компетенції:

Знання і розуміння:

- базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки, етики що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості;
  - базові знання з економіки, права, вітчизняної та світової історії і культури, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;
  - базові знання з фундаментальних природничих наук та математики, в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних біологічних дисциплін та використання математичних методів в обраній професії;
  - базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій;
  - сучасні уявлення про принципи структурної й функціональної організації біологічних об'єктів і механізмах підтримання гомеостазу;
  - сучасні уявлення про принципи клітинної організації біологічних об'єктів, біофізичних і біохімічних основах, мембранних процесах і молекулярних механізмах життєдіяльності;
  - базові уявлення про основні закономірності й сучасні досягнення генетики, мікро і макроеволюції, розуміння ролі еволюційної ідеї в біологічному світогляді;
  - базові уявлення про закономірності відтворення й індивідуального розвитку біологічних об'єктів;
  - базові уявлення про основи загальної, системної й прикладної екології, принципах оптимального природокористування й охорони природи;
  - базові уявлення про основи біології людини, пропедевтики та охорони здоров'я;
  - сучасні уявлення про основи біотехнології й генної інженерії;
  - поглиблені знання з основ біохімії;
- Застосування знань і розуміння:
- володіння методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування біологічних об'єктів;
  - уміння використовувати інтернетресурси;
  - здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички в галузі фундаментальних розділів біології для дослідження біологічних явищ і процесів;
  - здатність використовувати знання, уміння і практичні навички в галузі хімії та фізики при проведенні біохімічних досліджень;
- Формування суджень:
- здатність використовувати знання в галузі математики та математичної статистики для статистичної обробки експериментальних даних і математичного моделювання біологічних явищ і процесів;
  - уміння створювати професійно-орієнтовані бази даних, використовувати інформаційні технології для рішення експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності;
  - здатність використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички з фізики, хімії та наук про Землю для дослідження біологічних явищ і процесів та вирішення практичних завдань в галузі біохімії.

Acquired competences:

Knowledge and understanding

- Basic understanding of the basis of philosophy, psychology, education, ethics, promoting the development of a common culture and socialization of the individual;
  - Basic knowledge of economics, law, national and world history and culture, understanding of cause-effect relationship of society and the ability to use them in professional and social activities;
  - Basic knowledge of fundamental science and mathematics, to the extent necessary for the development of professional biological disciplines and the use of mathematical methods in the chosen profession;
  - Basic knowledge in computer science and modern information technologies;
  - Modern understanding of the principles of structural and functional organization of biological objects and mechanisms maintain homeostasis;
  - Modern understanding of the principles of cellular organization of biological objects, biophysical and biochemical bases, membrane processes and molecular mechanisms of life;
  - Basic understanding of the basic laws and modern achievements of genetics, micro and Macroevolution, understanding the role of evolutionary ideas in the biological outlook;
  - Basic understanding of the patterns of reproduction and individual development of biological objects;
  - Basic understanding of the basis of universal, systematic and applied ecology, nature and principles of optimal environmental protection;
  - Basic understanding of the foundations of human biology, Propaedeutics and health;
  - Understanding the basics of modern biotechnology and genetic engineering;
  - Deepening the knowledge foundations of biochemistry.
- Application of knowledge and understanding (Applying knowledge and understanding)
- Knowledge of methods of observation, description, identification, classification, cultivation of biological objects;
  - The ability to use internetresursy;
  - The ability to use profiled professional knowledge, skills and knowledge in the field of basic biology to the study of sections of biological phenomena and processes;
  - The ability to use knowledge, skills and practical skills in chemistry and physics in the course of biochemical research.
- Making judgments:
- The ability to use knowledge of mathematics and mathematical statistics, statistical analysis of experimental data and mathematical modeling of biological phenomena and processes;
  - The ability to create professionally-oriented database, using information technology solutions for experimental and practical tasks in the sphere of professional activity;
  - The ability to use professional-profiled knowledge and practical skills in physics, chemistry and earth sciences to study biological phenomena and processes and solve practical problems in biochemistry;

4.3 Детальні відомості про програму (наприклад, модулі або навчальні компоненти), і отримані особою результати навчання: бали/оцінки/години/кредити.
 Programme details: (e.g. modules or units studied) and the individual grades/marks/hours/credits obtained

Номер за порядком або код / Course unit code	Назва дисципліни/Course title	Навчальний рік/Academic year	Кредити ЄКТС (години)/ ECTS credits (hours)	Бали/ Marks	Оцінка за національною шкалою/ National grade	Рейтинг ЄКТС/ ECTS grade
1	Ботаніка / Botany	2006/2007	7 (210)	76	Добре / Good	D
2	Зоологія / Zoology	2006/2007	7 (210)	81	Добре / Good	C
3	Загальна цитологія / General cytology	2006/2007	4,5 (135)	80	Добре / Good	B
4	Основи вищої математики / Mathematics	2006/2007	6 (180)	92	Зараховано / Passed	A
5	Історія України / History of Ukraine	2006/2007	2 (60)	86	Добре / Good	B
6	Українська мова за професійним спрямуванням / Ukrainian language for professional direction	2006/2007	1,5 (45)	76	Зараховано / Passed	D
7	Анатомія рослин / Plant Anatomy	2006/2007	1,5 (45)	92	Відмінно / Excellent	B
8	Гістологія /Histology	2006/2007	1,5 (45)	90	Відмінно / Excellent	B
9	Фізика (2 і 3 семестр) / Physics (2 and 3 semester)	2007 / 2008	10,5 (315)	94	Відмінно / Excellent	A
10	Іноземна мова (англійська, 1-4 семестр) / Foreign Language (English, 1-4 semester)	2007 / 2008	8,5 (255)	73	Задовільно / Satisfactory	D
11	Хімія (неорганічна, аналітична та фізична, органічна, біоорганічна)(1-4 семестр) / Chemistry (Inorganic, Analytical and physical Organic, Bioorganic) (1-4 Semester)	2007 / 2008	27 (810)	72	Задовільно / Satisfactory	C
12	Економічна теорія / Economic theory	2007 / 2008	3 (90)	80	Зараховано / Passed	C
13	Основи інформатики / Informatics	2007 / 2008	3 (90)	92	Відмінно / Excellent	B
14	Філософія / Philosophy	2007 / 2008	5,5 (165)	84	Добре / Good	C
15	Вступ до спеціальності «біологія» / Introduction to the specialy of biology	2007 / 2008	1,5 (45)	90	Зараховано / Passed	B
16	Біоетика / Bioethics	2007 / 2008	1,5 (45)	83	Зараховано / Passed	C
17	Біологія індивідуального розвитку / Biology individual development	2007 / 2008	1,5 (45)	82	Добре / Good	C
18	Анатомія людини / Human Anatomy	2007 / 2008	3 (90)	70	Зараховано / Passed	E
19	Мікробіологія / Microbiology	2007 / 2008	4 (120)	80	Добре / Good	B
20	Соціологія / Sociology	2007 / 2008	2 (60)	85	Зараховано / Passed	C
21	Безпека життєдіяльності / Safety	2007 / 2008	1,5 (45)	90	Зараховано / Passed	B
22	Фізіологія та біохімія рослин / Physiology and Biochemistry	2008 / 2009	6,5 (195)	81	Добре / Good	C
23	Фізіологія людини та тварин / Physiology of human and animal	2008 / 2009	6,5 (195)	78	Добре / Good	C
24	Молекулярна біологія / Molecular Biology	2008 / 2009	3,5 (105)	88	Добре / Good	B
25	Вірусологія / Virology	2008 / 2009	4 (120)	87	Добре / Good	A
26	Біохімія / Biochemistry	2008 / 2009	4 (120)	96	Відмінно / Excellent	A
27	Теорія еволюції / Theory of evolution	2008 / 2009	3 (90)	88	Зараховано / Passed	B
28	Математичні методи в біології / Mathematical methods in biology	2008 / 2009	3 (90)	94	Зараховано / Passed	A
Всього кредитів ЄКТС / Total credits ECTS			240 (7200)			
Підсумкова оцінка / Total mark and rank				85	Добре / Good	B

4.4 Схема оцінювання і довідник з розподілу оцінок (за наявності)
Grading scheme and, if available, grade distribution guidance

Схема оцінювання у вищому навчальному закладі / Grading scheme in higher educational institutions

Оцінка (за національною шкалою) / National grade	Рівень досягнень, % / Marks, %
Відмінно / Excellent	90-100%
Добре / Good	75-89%
Задовільно / Satisfactory	60-74%
Незадовільно / Fail	0-59%
Зараховано / Passed	60-100%
Не зараховано / Fail	0-59%

Оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно» виставляються: за підсумками екзаменів; за результатами виконання курсових і дипломних робіт (проектів); за результатами роботи на практиках. Оцінка «зараховано» виставляється за підсумками виконання індивідуальних завдань, лабораторних робіт, практичних та семінарських занять.

Шкала ЄКТС відображає відносну успішність студента у складі потоку/курсу: А - 10% найбільш успішних студентів; В – наступні 25%; С - наступні 30%; D - наступні 25%; E - наступні 10%

"Excellent", "Good", "Satisfactory" grades show the results of: examinations, yearly papers (projects) and theses (diploma projects), work placements. "Passed" shows the results of individual tasks, laboratory work, workshops and seminars.

The ECTS rank is a relative grading indicating the learner's performance within the cohort: A top 10%; B next 25%; C next 30%; D next 25%; E next 10%.

4.5 Загальна класифікація присвоєної кваліфікації
Overall classification of the qualification (in original language)

Диплом
Diploma

Класифікація кваліфікації/ Classification system	Критерії / Criteria
Диплом з відзнакою / Diploma with honours	не менше 75 відсотків відмінних оцінок з усіх навчальних дисциплін та практичної підготовки, з оцінками "добре" з інших дисциплін та з оцінками "відмінно" за результатами державної атестації Over 75% of grades are "excellent", no "satisfactory", only "excellent" grades for a state examination.
Диплом/ Diploma	успішне виконання програми підготовки successful completion of a study programme

5. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АКАДЕМІЧНІ ТА ПРОФЕСІЙНІ ПРАВА
INFORMATION ON THE FUNCTION OF THE QUALIFICATION

5.1 Академічні права
Access to further study

Доступ до навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст» і «магістр» (повна вища освіта)
Access to a Specialist or Master programmes (Second Cycle of higher education)

5.2 Професійні права (якщо надаються)
Professional status (if applicable)

Робота за фахом
Work in the field of professional activity

6. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ ADDITIONAL INFORMATION

6.1 Додаткова інформація Additional information

Навчався на хіміко-технологічному факультеті. Спеціалізація – біохімія (кафедра біохімії).
Studied at the Faculty of Chemical Engineering. Specialization is biochemistry (department of biochemistry).

Попередній документ про освіту / The pregoing document on education: KB № 34512345
-освітньо-кваліфікаційний рівень / qualification level of education - Аттестат про середню освіту / Atestat

Дата вступу / Date of entering 01.09.2012
Дата випуску / Date of issue 30.06.2013

За результатами складання комплексного державного іспиту з біології та біохімії та захисту кваліфікаційної роботи «Фракціонування ізотопів кисню при фотосинтезі в злаках», рішенням (від 23.05.2010) державної екзаменаційної комісії під головуванням доктора хімічних наук, провідного фахівця компанії «Синтез» Іванова Івана Івановича присвоєна академічна кваліфікація «бакалавр біології» та підтверджена професійна кваліфікація в галузі «73.10.12.000 - Послуги з досліджень та експериментальних розробок у галузі хімії та біології» яка дає право на зайняття первинних посад: «3211- Технік-лаборант (біологічні дослідження)»; «3211.1 - асистент біохіміка» (згідно галузевого стандарту вищої освіти з напрямку біологія та Державного класифікатора професій ДК 003:2005)

As a result of a comprehensive state exam in biology and biochemistry and defence of these "Oxygen isotope fractionation during photosynthesis in cereals", the decision (on 23.05.2010) of the State Examination Commission under the chairmanship of Doctor of chemical Science, a leading specialist company "Synthesis", Ivanov Ivan Ivanovich was awarded academic qualification "bachelor of biology" and approved professional qualification in the field «73.10.12.000 - Services Research and experimental development in the field of chemistry and biology" that entitles the primary occupation of positions: 3211 - Laboratory assistant (biological researches); (biological research); " 3211.1 - assistant biochemist "(according to standard higher education in biology and direction of the State of professions DK 003:2005)

6.2 Інші джерела інформації Further information sources

Контактна інформація: вул.Володимирська, 64, м.Київ, 01601 МСП, Україна. <http://www.univ.kiev.ua/ukr>
тел. +38-044-234-13-88. факс. +38044-289-83-91

Contact information: 60, Volodymyrs'ka St., 01601 Kyiv, Ukraine. <http://www.univ.kiev.ua/en>
tel. +38-044-234-13-88. fax. +38-044-289-83-91

Міністерство освіти і науки України
пр-т Перемоги, 10, м. Київ, 01135, Україна, тел.: +38 (044) 486-24-42, факс: +38 (044) 236 10 49
www.mon.gov.ua, E-mail: ministry@mon.gov.ua

Ministry of Education and Science of Ukraine
Peremogy pt. 10, Kyiv, 01135, Ukraine, tel.:+38 (044) 486-24-42, fax: +38 (044) 236 10 49
www.mon.gov.ua, E-mail: ministry@mon.gov.ua

Національний інформаційний центр академічної мобільності (ENIC UKRAINE)
ENIC UKRAINE National Information Centre of Academic Mobility
www.enic.in.ua

7. ЗАСВІДЧЕННЯ ДОДАТКА CERTIFICATION OF THE SUPPLEMENT

7.1 Дата
Date
30.06.2013

7.2 Підпис
Signature

7.3 Посада
Capacity
Ректор
Rector

7.4 Офіційний штамп або печатка
Official stamp or seal

8. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАЦІОНАЛЬНУ СИСТЕМУ ВИЩОЇ ОСВІТИ INFORMATION ON THE NATIONAL HIGHER EDUCATION SYSTEM

Загальні вимоги до доступу (вступу)

Прийом громадян до вищих навчальних закладів проводиться на конкурсній основі. Вища освіта здійснюється на основі повної загальної середньої освіти. При вступі подається сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти (Сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання). За окремими напрямками підготовки (спеціальностями) вступники проходять вступне випробування. До вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів, можуть прийматися особи, які мають базу загальної середньої освіти.

Структура вищої освіти. Документи про вищу освіту

До структури вищої освіти входять освітні (неповна вища освіта, базова вища освіта, повна вища освіта) та освітньо-кваліфікаційні рівні (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр).

Молодший спеціаліст. Нормативний термін навчання за програмою підготовки молодшого спеціаліста на базі повної загальної середньої освіти становить 2-3 роки, на базі базової загальної середньої освіти з одночасним здобуттям повної загальної середньої освіти - 3-4 роки. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують Диплом молодшого спеціаліста, який надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу на програму підготовки бакалавра.

Бакалавр. Підготовка бакалаврів здійснюється на основі повної загальної середньої освіти. Нормативний термін навчання зазвичай становить 3-4 роки і зменшується на один-два роки у випадку навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за відповідною до напрямку підготовки спеціальністю. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують Диплом бакалавра, який надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу на програму підготовки спеціаліста або магістра.

Спеціаліст. Нормативний термін навчання за програмою підготовки спеціаліста становить 1-1,5 роки на основі кваліфікації бакалавра; для спеціаліста медичного, ветеринарно-медичного спрямувань - 5-6 років на основі повної загальної середньої освіти. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують Диплом спеціаліста, який надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу до магістратури або аспірантури.

Магістр. Кваліфікація магістра здобувається на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста. Нормативний період підготовки магістра зазвичай становить 1-2 роки. Випускники проходять державну атестацію, що включає публічний захист магістерської роботи. Особи, які успішно пройшли державну атестацію, отримують Диплом магістра, який надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу до аспірантури.

Наукові ступені

Кандидат наук є науковим ступенем, який здобувається особою, яка має кваліфікацію магістра або спеціаліста, і, зазвичай, навчається в аспірантурі вищого навчального закладу або наукової установи. Здобуття ступеня кандидата наук передбачає публічний захист дисертації. Нормативний термін навчання становить 3 роки.

Доктор наук є вищим науковим ступенем, який здобувається особою, яка має науковий ступінь кандидата наук і, зазвичай, перебуває в докторантурі вищого навчального закладу або наукової установи. Здобуття ступеня доктора наук передбачає проведення оригінальних наукових досліджень, отримання наукових результатів, які мають суттєву наукову новизну та практичне значення, їх опублікування у наукових виданнях та публічний захист дисертації. Термін перебування в докторантурі на загальних умовах не перевищує 3 років.

Типи вищих навчальних закладів

В Україні діють вищі навчальні заклади державної, комунальної та приватної форм власності таких типів: університет, академія, інститут, консерваторія (музична академія), коледж, технікум (училище).

Університети, академії, інститути, консерваторії можуть здійснювати навчання за усіма типами програм підготовки (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр, кандидат наук), а також за програмами післядипломної освіти. Університету (академії) може бути надано статус національного за досягнення найвищих показників у науково-дослідницькій діяльності.

Система забезпечення якості

Національна система забезпечення якості реалізується через механізми ліцензування та акредитації.

Освітня діяльність на території України здійснюється вищими навчальними закладами на підставі ліцензій. Обов'язковою умовою видачі ліцензії є відповідність нормативам, що встановлюється Міністерством освіти і науки.

Вищий навчальний заклад має право видавати документ про вищу освіту державного зразка тільки з акредитованого напрямку (спеціальності). Напрямок (спеціальність) вважається акредитованим, якщо рівень підготовки за цим напрямком (зі спеціальності) відповідає державним вимогам.

Органами, які уповноважені здійснювати контроль за забезпеченням якості вищої освіти в Україні, є: Міністерство освіти і науки (МОН), Акредитаційна комісія (АК), Державна інспекція навчальних закладів.

Інформацію про диплом та додаток до диплома можна перевірити на сайті <http://www.osvita.net/>.

Admission to higher education

Admission to higher education institutions (HEIs) is carried out on competitive basis. General access to higher education in Ukraine requires complete general secondary education, including secondary school leaving examinations - External Independent Assessment Certificate. Admission to certain programmes includes an entrance examination. Admission to programmes leading to Junior Specialist awards may be carried out on the basis of the basic general secondary education.

Higher education qualifications

The Law on Higher Education establishes three educational levels of higher education: incomplete, basic, and complete, with corresponding higher education qualifications of Junior Specialist, Bachelor, Specialist and Master.

Junior Specialist (Molodshyi Spetsialist). Programmes leading to Junior Specialist awards are provided for a period of 2-3 years on the basis of complete general secondary education, or 3-4 years on the basis of basic general secondary education including obtaining complete general secondary education. The study programme must be completed with a final state examination. Graduates receive Diploma of Junior Specialist (Dyplom Molodshogo Spetsialista). The Diploma confers a right to employment and the right to enter bachelor study programme.

Bachelor (Bakalavr). The entry requirement to a Bachelor programme is a certificate of completed general secondary education. The programme leading to the Bachelor award generally lasts 3-4 years, but may be 1-2 years shorter in case of entry on the basis of Junior Specialist award in a given or related field of study or speciality. The study programme must be completed with a final state examination. Graduates receive Diploma of Bachelor (Dyplom Bakalavra). The Diploma confers a right to enter the labour market or a specialist or master study programme.

Specialist (Spetsialist). Programmes leading to Specialist awards are provided for a period of 1-1.5 years on the basis of Bachelor award. In selected fields (such as Medicine and Veterinary studies), the Specialist's programme is available directly on the basis of completed secondary education, and lasts 5-6 years. The study programme must be completed with a final state examination. Graduates receive Diploma of Specialist (Dyplom Spetsialista). The Diploma confers a right to enter a profession or continue studies in programmes leading to Master award or Candidate of sciences degree.

Master (Magistr). A Master qualification may be obtained on the basis of a Bachelor or Specialist qualification. The programme leading to the Master award generally lasts 1-2 years. The study programme must be completed with a final state examination which includes public presentation and defence of a master thesis. Graduates receive Diploma of Master (Dyplom Magistra). The Diploma confers a right to enter a profession or continue studies in programmes leading to Candidate of sciences degree.

Scientific degrees

Candidate of Sciences (Kandidat Nauk) is a scientific degree which normally requires at least 3 years of doctoral studies (Aspirantura) in HEIs or research institutes after the award of the Specialist or the Master diploma. It is achieved by public defence of the dissertation (thesis).

Doctor of Sciences (Doktor Nauk) is the highest scientific degree which is achieved by postdoctoral research following the award of the Candidate of Sciences degree, usually through a research appointment in HEIs or research institutes taken up for 3 years (Doktorantura). It requires research in a specialist subject which must make an essential contribution to a given field, presentation of its results in scientific publications, and public defence of the dissertation (thesis).

Types of higher education institutions

Ukrainian higher education institutions are either public (state or municipal) or non-public (private). There are the following types of higher education institutions: university, academy, institute, conservatoire (music academy), college, technical (vocational) school.

Universities, academies, institutes, conservatoires may offer all types of study programmes (Junior specialist, Bachelor, Specialist, Master, Doctoral), as well as lifelong learning. University and academy may be bestowed the status of "National" for outstanding performance in research and scientific activity.

Quality assurance

The national system of quality assurance in Ukraine is realized by means of licensing and accreditation procedures.

All HEIs must be licensed before they offer tertiary level educational programmes. To be granted a licence a HEI must meet the required standards set by the Ministry of Education and Science.

To have an educational programme accredited a HEI must meet the requirements of the HE standards. Students will graduate with a state-recognized degree and qualifications only after having completed an accredited programme of study.

The responsibility for the national system of quality assurance in Ukraine rests with the Ministry of Education and Science, Accreditation Commission, the State Inspectorate of HEIs.

The diploma and diploma supplement information is provided by Ukrainian state system "Education" <http://www.osvita.net/>.

Diagram of higher education qualification levels in Ukraine

Structure of education		Levels (degrees), credential	Period of study (years, ECTS credits)	EHEA Cycle
Doktorantura (Postdoctoral research)		Doctor of Sciences, scientific degree		
Aspirantura (Doctoral studies)		Candidate of Sciences, scientific degree	≥ 3 years	Third cycle
Higher education	Complete higher education	Master, Diploma of Master	1-2 years (60-120 ECTS) (1-3 years in medicine, veterinary medicine)	Second cycle
		Specialist, Diploma of Specialist	1-1,5 years (60-90 ECTS) (5-6 years in medicine, veterinary medicine (300-360 ECTS))	
	Basic higher education	Bachelor, Diploma of Bachelor	3-4 years (180-240 ECTS) (2-3 years on the basis of the Diploma of Junior Specialist)	First cycle
	Incomplete higher education	Junior Specialist, Diploma of Junior Specialist	2-3 years (120-180 ECTS) (3-4 years on the basis of <i>ISCED 2</i>)	Short cycle (within or linked to the first cycle)
Vocational education		Qualified Worker, Diploma	3 years (on the basis of <i>ISCED 2</i>) 1-1,5 year (on the basis of <i>ISCED 3</i>)	Entry to higher education
General secondary education	Complete general secondary education (<i>ISCED 3</i>)	Atestat (Matriculation School Leaving Certificate)	2-3 years	
	Basic general secondary education (<i>ISCED 2</i>)	Certificate (School Leaving Certificat)	5 years	
	Primary education (<i>ISCED 1</i>)		4 years	
Pre-primary education (<i>ISCED 0</i>)				